

VANSKELIG

Renate Desiree Dahl
Masteroppgave, Kunst og håndverk
Kunsthøgskolen i Oslo
Mai 2022

Takk til:

Jeg vil gjerne starte med å takke de som har hjulpet og støttet meg gjennom årene mine på kunsthøgskolen. Det har vært latter, mestring, gråt og frustrasjon, men mest av alt læring, samarbeid og vekst.

Først og fremst mine fantastiske veiledere Danuta Haremska, Jorge Manilla og Leif Stangeby. Dere har løftet meg opp når jeg har vært usikker og satt meg på plass når jeg har vært urimelig. Takk for endeløs støtte, inspirasjon og gode samtaler. Jeg føler meg veldig heldig å få være endel av metall avdelingen og felleskapet vi har her.

Takk til verksmestere Jonas og Germain, for praktisk hjelp og deres løsningsorientering.

Kollegaer, venner og medstudenter; takk for en hjelpende hånd når arbeidene mine har vært for store eller tunge for meg å håndtere alene. Takk for at dere har tatt dere tid til å diskutere, lese og snakke om mine arbeider. Spesielt takk til Kristin får å ha hjulpet meg med å ta bilder til denne utstillingen.

Mamma; takk for at du alltid har tid til å høre, støtte og snakke gjennom prosessene mine. Samtidig har du lest tekstene mine med et kritisk blikk og korrektur.

Jeg er veldig takknemlig for at du «gidder» igjen og igjen.

Vi har vel landet på at livet som kunstner innebærer opp og nedturer. Som du sier etter jeg har vært gjennom en periode med tvil: «Ja, jeg støtter og hører, men vet det går over og tenker med meg selv; hvor mange dager vil hun tvile nå?»

Du har alltid rett, min tvil varer aldri lenge! Jeg har gjennom samtaler med deg funnet ut hvordan jeg fungerer i kreative prosesser og lært å gi meg selv rom for opp og nedturer!

Noen nevnt, men ingen er glemt! Tusen takk alle sammen.

Innholdsfortegnelse:

Vanskelig/vanlig - 3

Slippery slope - 4

Edit-Delete - 6

BMI 41,3 – 9

BMI 33,2 – 10

BMI 22,5 - 11

Kunstneriske referanser 12

Jeg banker meg selv – 15

Jeg passer ikke inn – 16

Selvkontroll – 18

Vanskelig

Hånden min beveger seg mot sjokoladen, jeg merker det nesten ikke engang. Den beveger seg automatisk av gammel vane. Bevegelsen tilbake til munnen er rask, jeg registrerer at munnen åpner seg og sjokoladen blir spist. Det er akkurat som om kroppen har en egen vilje, og hjernen er frakoblet.

Handlingen beskrevet ovenfor kan beskrives som en «Slippery slope» en handling man bør endre eller slutte med da det kan føre til en kjedereaksjon av dårlige handlinger som resulterer i en uønsket slutt. I mitt avgangsarbeid tar jeg utgangspunkt i mat, overvekt og det å miste kontroll over egen kropp, matinntak, vaner og lyster, og dermed havne i en «slippery slope» av uønskede vaner.

Hva er et vanlig, og hva er et vanskelig forhold til kropp og vaner? Hvorfor er det som er ansett som vanskelig, også så vanlig å forholde seg til eller vanskelig å gjennomføre? Det er vanskelig at sosiale konvensjoner, normer og at blikket fra andre bestemmer hva som er vanlig eller verdifullt.

I flere år har jeg arbeidet og fordypet meg kunstnerisk rundt menneskekroppen. Jeg har brukt min egen kropp og mine egne opplevelser som råstoff, ofte med underkategorier som skam, fordommer, stigmatisering og søken etter en sann identitet. Jeg har gjennom kunsten undersøkt hvordan vi leser og kategoriserer hverandre kroppslig i forhold til sosiale konvensjoner og normer i samfunnet.

Når oppleves kvinnekroppen som normal? Hvordan føles det å ikke passe inn i hva som er ansett som normalen? Det å faktisk ikke passe inn i standardiserte mål og størrelser?

- "Slippery slope" 2022. stål. 250x380x50cm

Slippery slope

Jeg har i dette arbeidet laget en sklie som er en skulpturell fortolkning av min vektnedgang over 2,5 år, slik vektnedgangen ser ut i et linjediagram.

Fra jeg var på mitt største og frem til i dag hvor vekten igjen har begynt å krype oppover, dette vises med den lille knekken nederst på «diagrammet» i arbeidet. Sklien er laget i stål og er 2,5 meter høy, 3,8 meter lang og 50 cm bred.

Høyden på sklien er bestemt i forhold til tiden på vektnedgangen. Den er uten trinn for å komme opp, den er kun støttet opp av fire stolper. Den fremstår som kald og vond, noe som viser til hvordan min reise har vært til tider.

Jeg vil gjennom arbeidet vise til dualiteten, balansen i kroppen og vekten. Sklien er åpen for tolkning og kan leses begge veier, som både oppganger og nedganger. Samtidig viser den til min indre versus min ytre kamp. Kommer jeg noen gang til å bli fornøyd i egen kropp?

I rommet med sklien er det en masse på gulvet, dette er 35 kg matfett. Fettet er margarin, det er en ultra prosessert matvare som viser til kiloene jeg har gått ned. Ved å bruke matvarer som faktisk har påvirket vekten min som medium ønsker jeg å vise til maten som har forandret kroppen min. Margarinen vil under utstillingsperioden harskne og forandre farge. Slik fett på kroppen forandrer kroppens utseende, forandrer margarinene også utseende og lukt.

Jeg har i en fotoserie tatt bilder av meg selv der jeg har påført margarin på kroppen. I utstillingsrommet er det et bilde printet i min høyde. Fettet jeg brukte i fotoserien er en del av margarinene som ligger i rommet. Massen ligger der som rester av et tidligere meg, rester av fett jeg for alt i verden ikke vil ha tilbake på egen kropp.

- "Smør på flekk" 2022. Foto. 192 x 111 cm

Bildet er etterarbeidet i Photoshop, som en referanse til kroppspresset som er på sosiale plattformer som for eksempel Instagram i dag. Det er en trend i dag å ikke ha skarpe bilder på Instagram. Jeg har heller ikke printet mitt foto i full oppløsning som en referanse til denne trenden. Jeg har redigert bildet grovt og overdrevent mye med digitale verktøy. Jeg står i margarin og lar fargen fra margarinene henge bak den redigerte kroppen som en gul skygge av min egentlige kropp. Elementet av rosa i bildet viser til behovet jeg har for å bli sett og få anerkjennelse som en forlengelse av den usikkerheten jeg har rundt egen kropp. Jeg kaller denne delen av arbeidet Smør på flekk.

- "Smør på flekk 2" 2022. Foto. 140x100cm

Dette med mat er en «Slippery slope», det handler om vaner, skam, kos, kontroll eller ofte undertrykkelse av følelser som blir spist i form av mat.

Hvilke vaner har jeg, og hvilke vaner kan jeg endre?

I boken Vanens makt hevdes det at vaner aldri forsvinner. Våre vaner er kodet inn i strukturen av hjernen vår etter å ha opparbeidet en vane, dette er til en enorm fordel for oss i store deler av livet. Problemet er bare at hjernen ikke ser forskjell på gode og dårlige vaner. Men det kan opparbeides nye nevrologiske handlingsmønstre som kan sette de lærte kodene i skyggen, og det er de aktive handlingene som styrer vanen.

Uten vanesirkelen ville hjernen kortsluttet, den ville bli overveldet av hverdagens mange ubetydelige detaljer.

Så hvordan skal jeg da klare å overstyre de dårlige vanene eller i det minste legge de i dvale?

Klarer jeg å endre mine vaner, jeg henvender meg til mr. Google:

Å endre trenden med vektstigning og dårlig vaner på 66 dager ble et premiss for meg i denne prosessen, jeg skulle endre mine vaner og snu den nye trenden i mitt vektdiagram. Spise ren mat, ikke

prosessert mat og trene 3-4 ganger i uken. Det skar seg etter 22 dager, de gamle vanene kom sakte, men sikkert tilbake. Slik som alle andre ganger jeg har forsøkt å endre dårlige vaner!

Jeg oppdaget også på de tre ukene at jeg ofte løy til meg selv, en liten snack der og en liten her. Selvbedrag kan ofte føles lettere enn å ta det vanskelige inn over seg, det føles godt å holde fast ved illusjonen. Ofte handler selvbedrag om selvforståelse og selvbedrageren må ha en oppfatning om hva som er sant for å påstå noe annet enn hva hen tror er sant. Bedrageren og den bedratte er her samme person. Vil det være vanskelig å gå gjennom livet uten en solid porsjon selvbedrag? Er det moralske blikket det viktigste, blikket vi har rettet mot oss selv? Vi trenger kanskje andres blick for å definere egen karakter?

Jeg tenker det er godt at kunsten er konkret, arbeidet som blir lagt ned er tid, materialene er håndfaste og det ferdige objektet er synlig. Jeg har valgt å blottlegge meg selv i kunsten, uten løgner eller selvbedrag. Kanskje jeg fortsatt mangler selvforståelse, jeg er ikke snill med meg selv. Ved å bruke stål som materiale i deler av arbeidet viser jeg til hvor hard jeg er med meg selv. Rigide regler og regimer rundt egen kropp gjør at jeg til stadighet feiler i mine forsøk på å få en bedre livsstil.

Jeg har et håp om å skape en åpenhet og samtale rundt den store kroppen ved å arbeide med dette i kunsten. Jeg blottlegger meg selv, dette med et ønske om å skape et trygt rom for å snakke om vanskelige temaer. Jeg mener det handler om å ha en balanse i kropp og i sinn. Lytte til kroppen og hva den trenger istedenfor å til stadighet straffe oss selv for valg som er «feil». Det å leve i en tidsalder der skjønnhetens tyranni hersker er på mange måter vanskelig. Jeg ønsker igjen å åpne døren for en diskurs rundt dette

temaet, som for eksempel disse kvinnene før meg har gjort; Ana Mendieta, Cindy Sherman, Carolee Schneemann og Judith Butler.

Edit – Delete

De siste 2,5 årene har jeg kjent på store endringer av egen kropp. I 2019 fikk jeg utført en slankeoperasjon, jeg var da i kategorien sykkelig overvekt på BMI skalaen. Etter operasjonen, hadde jeg et vekttap på til sammen 35 kg.

Jeg følte stor skam ved å ikke ha mestret vektnedgangs prosessen selv. Derfor ønsker jeg å belyse prosessen og lage kunst rundt den store kroppen, forhåpentligvis sette dette med en stor eller «unormal» kropp i et nytt lys gjennom kunsten. Den overvektige kroppen er et sårt og skambelagt tema for meg og mange andre. Kunsten er et godt sted å reflektere i hvor skammen ligger, dette har jeg gjort ved å støpe, fotografere og abstrahere ulike kroppsstørrelser og følelser rundt egen kropp.

Vi befinner oss i en tid hvor kropp og utseende er i fokus. En slank kropp kan uttrykke kontroll og selvbeherskelse, mens en stor kropp kan gi signaler om forfall, lav moral og manglende styring. Den perfekte kroppen er en illusjon få klarer å oppnå, men vi streber mot den: Vi trener, går på dietter, utfører plastiske operasjoner og sammenligner oss med hverandre til enhver tid.

Kroppen er alltid synlig, følelsen av å ikke se ut som de andre, ikke være innenfor normalen eller det å ha et synlig handicap som kan bli lagt merke til eller ikke kan skjules kan føre til et slags utenforskap. Å ha en følelse av å bli observert av andre kan ofte kjennes overveldende. Denne følelsen er ikke bare begrenset til overvekt, men det er der min subjektive opplevelse kommer ifra.

- "Edit-Delete" 2021. Foto, tusj, gaffatape. 320x180 cm

I arbeidet over har jeg redigert bilder av meg selv når jeg var på mitt største, og printet de ut på papir i 1:1 størrelse. Jeg har slettet det jeg ikke likte på et av bildene og redigert kroppen til en tynnere versjon på de to andre, grovt og brutalt med en bred sort tusj. Tenk om det hadde vært så enkelt! Slett, rediger, slett, rediger. – Tada; Ny kropp! Facetune har ikke noe å komme med nå, jeg fikser mine egne bilder med følelser, tusj og tape.

Kroppens fasong har betydning for mennesker ved at den kommuniserer og viser hvem vi er, i samsvar med hvordan vi føler oss.

Det snakker den franske sosiologen og antropologen Bourdieu om i boken *Distinksjonen*.

Pierre Bourdieu anser kosthold som en del av klasse og smaksbegrepet. Smak og preferanser knyttet til mat henger sammen med effekten maten har på selve kroppen. Styrke, helse, skjønnhet og hvordan disse effektene evalueres og verdsettes av de ulike samfunns klassene. Videre hevder Bourdieu at denne klassede smaken kommer tydelig til uttrykk gjennom kroppens vekt, form og annen kroppslig ivaretagelse. Selve utseende; altså kroppens vekt, volum og kroppsfasong avslører hvordan vi ivaretar, behandler og relaterer til egen kropp. Denne individuelle reaksjonen til kroppen er klasset. Bourdieu anser kroppen som et sosialt produkt og mener at den vanligvis forstås som uttrykk for den innerste natur. Kroppen kan forstås som kroppsliggjort kulturell kapital eller som en form for fysisk kapital mener han.

Her blir det vanskelig, synes jeg, når kroppen ikke speiler min indre identitet, hva skjer med selvfølelsen da? Da jeg var tykk følte jeg meg aldri for stor, fordi min selvtillit har nesten alltid vært god, men selvfølelse er derimot blitt svekket gjennom mange år med selvkritikk og mislykkede forsøk på vektnedgang. Det er og var til

stadighet små situasjoner i hverdagen som gjorde meg bevisst på egen kropp. Hva om jeg ikke passet inn i sikkerhetsbeltet på flyet? Tok jeg mere enn mitt eget sete på bussen? Ser noen meg når jeg spiser denne pølsen på gaten? Og hva tenker andre om meg, blir jeg kategorisert i en bås jeg ikke føler jeg hører hjemme i?

Ved å ta avstøp i silikon av egen mage, rygg og rumpe i forskjellige stadier av vektnedgangen, har jeg prøvd å distansere meg fra mine tidligere versjoner og reflektere ved å lage arbeider rundt de tidligere kroppene. Det er nå bare skallet av en tidligere kropp som står igjen.

- "BMI 41,3" 2020. Bronse.

BMI 41.3

Dette er den første og største versjonen av meg selv. Jeg har også kalt den «den uakseptable kroppen», det er her jeg følte meg mest utilpass og utenfor i samfunnet. Den er støpt som et skallstøp i bronse, den har en upolert og ubehandlet utside. Men innsiden er polert og blank. Dette har jeg gjort for å opphøye kroppen som har båret meg i mange år og dualiteten som ligger i følelsen rundt denne versjonen av meg selv. Skallet har sprukket og har noen skader i form av hull fra støpeprosessen. Dette har jeg beholdt i arbeidet, som en påminnelse av den vanskelige følelsen jeg hadde. Jeg vil hylle denne store versjonen av meg selv i et edelt materiale; «takk for reisen, du er fin, og jeg håper vi aldri sees igjen».

Identiteten min er ikke til stede i dette arbeidet, den er avskåret fra meg og med tiden synes jeg denne kroppen er blitt helt nydelig med konvekse og konkave utfordringer. Jeg skulle ønske jeg kunne sett kroppen min på den måten når den fortsatt var meg, men jeg trengte distanse og forandring for å sette pris på denne formfulle kroppen.

Jeg har ofte tenkt at denne versjonen av min kropp kan minne om den frodige Venus av Willendorf. Hun sies å være symbolet på fruktbarhet fra en tidligere tid, som er en stor motsetning til hvordan vi vurderer kropp og fruktbarhet i den vestlige verden i dag. Og jeg må innrømme at når jeg ser Venus av Willendorf tenker jeg at hun kanskje burde ta en slankeoperasjon hun også!

- "BMI 41,3" 2020. Bronse

BMI 33,2

Er neste og foreløpig siste versjon av meg i denne serien.

Det er en mindre kropp, men har fortsatt de samme formene, forskjellen er 20 kg. På denne tiden slet jeg med å se forandringene i kroppen min, jeg følte meg lettere, men speilbilde viste «den samme» store kroppen. Jeg savnet trygghetsfølelsen jeg fikk når jeg spiste, men magesekken var nå liten og jeg kunne ikke trøste meg med mat lenger. Jeg har laget den med av brukt Glava - isolasjon fra et hus som skulle rives, slik min kropp ble forandret ble huset hvor glavaen ble funnet også forandret. Glavaen symboliserer for meg fett og «isolasjonen» som manglet på kroppen, jeg tilførte epoxy som et binde- og herdingsmiddel, altså plastikk. Dette for å vise ny oppståtte tanker og ønsker om skjønnhetsoperasjoner for å optimalisere egen kropp etter endt vekt nedgang.

For meg ble den kroppen et symbol på et skjørt mellomstadium der kroppen og hodet var i en evig kamp. Jeg klarer ikke å se egen vekt nedgang men drømte om hvor fin den nye kroppen kunne bli.

Jeg klarte etter hvert å distansere meg fra mine egne kroppsavstøp og få et nytt perspektiv. En valk er nå en spennende brytning mellom de ellers runde formene. Den store spente magen tilfører en mykhet til formen som jeg ikke så før vekt nedgang. Myke deilige former som ble foreviget og forhøyet.

Kroppene behandles nå som noe verdifullt, jeg pleier dem med omhu og forsiktighet. Jeg behandlet aldri min fysiske kropp på denne måten. Er det bare når jeg tar et avstøp av meg selv og har fått kroppen på avstand at jeg klarer å se verdien av egen kropp? Jeg skjønner det etter hvert, det er ikke kroppen som har behøvd å forandre seg, men perspektivet mitt.

"BMI 33,2" 2021. Glava, Epoxy.

BMI 22,5

Dette er et avstøp av det jeg anser som den perfekte kroppen, altså min ønskede drømmekropp.

Den er støpt i det jeg elsker og elsket å spise; sjokolade! Et billig og midlertidig materiale som vil forderve over tid. Det er også er min største skam, det er en av grunnene til at jeg aldri fikk og kanskje aldri vil klare å få min idealkropp. Ved å støpe kroppen i sjokolade ønsket jeg få frem paradokset og et omvendt hierarki materielt. Den kroppen viser til en skam og en drøm.

Darwin skrev: «Vi har et naturlig behov for å beundre og ofte overdrive det naturen har gitt oss» Ville det vært naturlig om vi noen gang skulle slutte å interessere oss for å bli vakre? Vi mennesker sies å bli tilfredse når vi tar oss best mulig ut, og lykkeligere når vi er på vårt aller beste. Problemet er at vi ofte fristes til å gjøre mye mer enn som så, og søker etter forvandlinger som ligger utenfor det vi kan oppnå på en naturlig måte. Vi higer etter det uoppnåelige.

Kommersielle budskap kastes mot oss til stadighet, reklamen forteller oss hva vi ønsker å høre, politikken bestemmer hva vi skal spise og helsevesenet bestemmer hvilken vekt eller størrelse som er rett for at vi skal være sunne.

Men det er svært få som snakker om at ideal kroppen også kan føles psykisk tyngende og at den som bærer den kan ha et usunt forhold til mat. Den sunneste versjonen av egen kropp er nødvendigvis ikke den slankeste eller den innenfor riktig tall på BMI skalaen. Det sunneste menneske er den som tar vare på egen kropp i form av å lytte til hva kroppen har godt av. Spise bra, være aktiv og tillate seg å «kose seg» / «skjeie ut» uten at det skal bli kalt en *cheat day* og fører til dårlig samvittighet.

- "BMI 22,5. 2021. Sjokolade"

Noen kunstnere som har inspirert meg underveis er:

Antony Gormley, han bruker egen kropp som utgangspunkt i sine arbeider, han sier at han ønsker å lage kunst som aktiverer publikum, slik at publikum kan reflektere rundt sammenhengen av rom og kropp.

Han sier at han viser til individets minne og at vi alle bærer på beviste og ubeviste betingelser for kroppen. Han ønsker at arbeidet hans skal virke som en katalysator som gjør noe med hvordan tilskuer oppfatter verden.

Antony Gormley, "Lost Horizon I" (2008)

Janine Antony sier hun bruker sin egen kropp som objektet og med det måler hun sin plass i verden, som en trakt som verden strømmes gjennom. Hun sier at hun bruker kunsten som en form for selvhelbreding, gjennom kroppen undersøker hun sin kvinnelige

identitet med temaer som familie, primale drifter, forbruk og legemliggjøring gjennom skulptur og performanser.

I installasjonen *Gnow* sier hun at hun bokstavelig talt slukte samfunnets syn på feminisme og spyttet det ut igjen ved å tygge på to kuber a 270 kilo hver, en i sjokolade og en i fett, og spyttet ut bitene etter de var tygd på og formet de inn til andre arbeider.

- "Gnow" Janine Antony

Det å ikke direkte avbilde egen kropp, men isteden sette igjen spor av menneskelig handling i kunsten kan åpne opp for en større forståelse eller tolkningsmuligheter for den som ser og det blir ikke like subjektivt. Dette fikk meg videre i tanken om å fjerne avbildningen av kropp i noen av arbeidene mine, det å jobbe med følelsene og erfaringer jeg har opplevd på en mere subtil måte.

Untitled (Glass on Body Imprints – Face)
Ana Mendieta

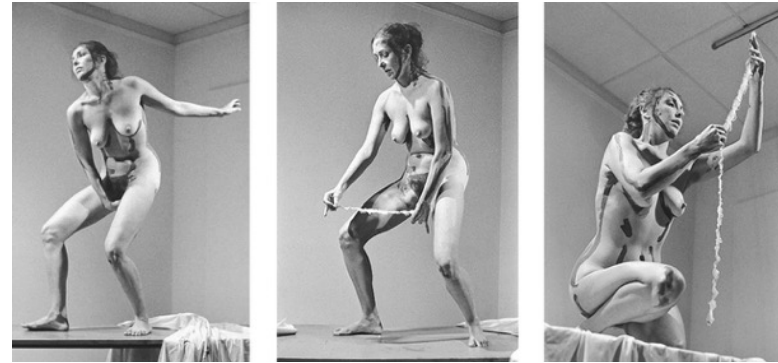
Ana Mendieta laget kunst ved å gjentatte ganger å gjøre sin egen kropp om til et kunstobjekt. Hun manipulerte eget ansikt og kropp fysisk ved blant annet å presse seg inntil en glassplate til hun ikke lenger var gjenkjennelig.

Dette som en feministisk motstand til samfunnets konstruksjon av skjønnhet sies det. Kritikere har antydnet at dette arbeidet til Mendieta handler om at hun utforsket egen kropp og hennes innerste følelser.

Jeg kommer ikke unna tanken på foto redigering bruk i dag og hvordan hun gjorde det stikk motsatte. Hun ville ikke bli oppfattet som en skjønnhet i sine arbeider.

Carolee Schneemann jobbet kunstnerisk rundt kroppslige tabuer og undersøkte kvinners roller i kunst og samfunn.

Dette er noe som treffer meg rett i hjertet; hun var tøff, kritisk og sjokkerte mange med sine ekspressive performansen. Hun turte å vise seg frem og snakket høyt om hva hun kritiserte ved samfunnet.

Masterpieces #15 Carolee Schneemann, Interior Scroll

Richard Serra – er den kunstneren som har inspirert meg mest. Hans monumentale stålskulpturer tar stor fysisk plass. Hans arbeider nekter å bli oversett og de er nesten ikke til å komme seg rundt. Hans arbeider får meg til å reflektere rundt størrelsesforskjellen mellom rom og objekt. Hvordan arbeider kan virke både utilgjengelig og nære når de er blåst ut av proporsjon eller størrelse. Jeg mener det er spennende å se på hvordan publikum beveger og oppfører seg i utstillings sammenheng rundt store skulpturer, kropper eller objekter.

Tilted Spheres- Richard Serra

Hvordan er det å leve med det som forstås for en uakseptabel kropp? Jeg oppfatter andre basert på førsteinntrykk, plasserer mennesker i kategorier og stempler de basert på kroppsfasong, klesvalg, frisyre og holdninger. Jeg aksepterer, dømmer og stigmatiserer. Gjør vi alle det?

Den canadiske samfunnsforskeren Erving Goffman hevder at det tar to sekunder fra vi møter noen til vi har plassert dem i en bås hvor vi mener de hører hjemme. Her kommer jeg tilbake til sosiale konvensjoner, vi lever i en tid hvor kropp og kroppsfasong står i fokus. Kroppen er en identitetsmarkør som forteller noe om hvem vi er, som viser til hvordan vi kategoriserer slanke eller store kropper i samfunnet.

Vi som samfunn har uskrevede regler, idealer og normer, som blir fulgt om vi ikke tar et aktivt grep for å endre tankegang. Disse konvensjonene endrer seg gjennom tidene og innen kulturer. Dette er noe vi ubevist adopterer i den tid og kultur vi vokser opp i. Hvordan bli bevisst og så bryte de uskrevede reglene i samfunnet? Hvem våger å bryte reglene?

«Kan du ikke bare spise mindre og trene mer? DA går du ned i vekt!»

Jeg har gjennom livet fått kommentarer på hva jeg har spist, hvor fort jeg har spist eller fått slankeråd helt uoppfordret. Jeg lurte på hvorfor familie, venner eller bekjente tillater seg å kommentere eller prøve å veilede min store kropp, mens den slanke kroppen ofte blir hyllet.

Dette har ført til en skamfølelse og en higen etter å passe inn. Men hva er skam?

Den franske filosofen Jean-Paul Sartre var en av de fremste innenfor den filosofiske retningen eksistensialismen og fenomenologien på midten av 1990 tallet, han beskriver skam i boken "Erfaringer med de andre".

På side 100 skriver han: «Jeg skammer meg over hvem jeg er. Skammen virkeliggjør altså en intim relasjon mellom meg og meg selv: Jeg har ved skammen oppdaget en side ved min væren. Og likevel: Selv om visse komplekse og avledete former for skam kan fremtre på det refleksive planet er ikke skammen opprinnelig et refleksivt fenomen»

Videre beskriver han på side 101:

«Jeg skammer meg over meg selv slik jeg fremtrer for andre. Og ved selve den andres tilsynkomst er jeg blitt i stand til å bedømme meg selv som et objekt, for det er som objekt jeg fremtrer for andre.»

Sartre merket tidlig at han hadde et utseende som var annerledes enn andres, med et skjelende øye og som han selv kalte det et lite appellerende ytre, mente han selv at han fra tidlig alder ble observert av andre. Han påstår at den forfengelige soler seg i andres beundring i egenskap av å være et objekt, blikket avgjør saken – «det får meg til å erfare og kjenne på kroppen hva jeg tror er den andres bevissthet. Men å ha kunnskap om den andre som subjekt er umulig. Under den andres blick er jeg objektet, dette kan oppleves konkret som skam, forfengelighet eller frykt.»

Jeg tenker at skammen ville ikke oppstått om det bare var meg, subjektet i denne verden? Vi speiler oss til stadighet i andre og kanskje innrømmer jeg at jeg er slik den andre ser meg. Derav kommer skammen. Skammen er en tilståelse, blikket avgrenser ikke meg i verden, men det oppsøker meg i situasjoner. Så jeg har prøvd å presse meg inn der jeg ikke passer, få kontroll på meg selv og psykisk «banket» meg selv utallige ganger.

«Jeg banker meg selv»

Er en serie jeg enda ikke er ferdig med, men som jeg bruker for å få fysisk utblåsning når både tanker og følelser rund egen kropp blir vanskelige.

Med en stor hammer slår jeg ut metallplater av kobber, messing og stål. Platene legges på rød støpesand, den er seig, fast og responderer lite på mine harde hammerslag, metallet bøyer seg i den rettingen det vil.

Jeg må ofte bruke tvang, for det er jeg som bestemmer!

Jeg sparer ikke på kreftene, tømmer meg for energi og psykisk press i kraften av hvert hammerslag. Det jeg står igjen med er bankede og upolerte «kropper» Hammeren jeg bruker i prosessen har jeg støpt kopier av i Delfia fett. Dette fordi jeg banker meg selv for fett på egen kropp.

- "Jeg banker meg selv" 2021. Messing 40x50x10 cm

- "Jeg banker meg selv" 2020. kobber 80x70x15 cm

«Jeg passer ikke inn»

Dette arbeidet tar utgangspunkt fra mitt liv.
Min bestefar var sykkelig opptatt av kropp og vekt og jeg ble alltid observert når jeg spiste i sammen med han.
Jeg fikk ofte kommentarer som;

«Skal du ha majones du da?»

«Skal du virkelig ha en ribbe bit til? Har ikke du spist nok?»

Dette førte ofte til smugspising, det var tryggere å spise når andre ikke så meg. Min skam ble plantet tidlig!

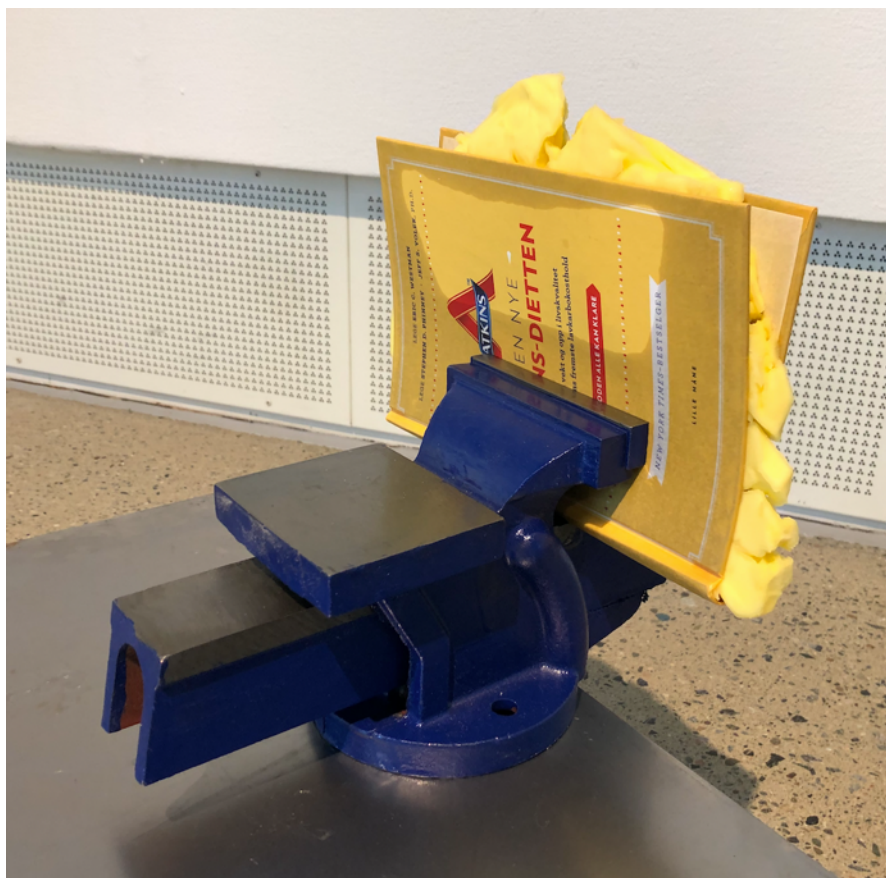
Før bestefar døde fikk jeg noen av hans arbeidsverktøy.
Jeg har nok ikke brukt de slik han ville ha forventet. I dette arbeidet har jeg brukt verktøyene som bestefar sine hender, der han prøver å presse meg inn i et grep som ikke passet.

Bestefar er verktøyene og jeg er fett, jeg ser på spenningen mellom det statiske og det bevegelige.

Jeg tror aldri han skjønnte hvor mye handlingene hans preget meg, mens han slanket seg til dagen han døde, 84 år.

"Jeg passer ikke inn 1" 2021 Verktøy i stål og delfiafett

«Jeg passer ikke inn 3» – 2021. Skrustikke i støpejern, bok.

Det å bruke matfett som et symbol på mitt overfløydige kroppsfett, har jeg videreført i flere arbeider. Ved å presse fett inn mellom verktøy, i stropper eller mellom slankebøker i en skrustikke. Jeg vil med standardiserte verktøy kritisere og kommentere jerngrepene «samfunnet» har på det som er annerledes. BMI skalaen som blir brukt i helsevesenet, cm rundt livet som ikke bør overskrides før det er helsemessig uforvarlig (80 cm), har nesens en vinkel på 36 grader da er nesens ansett som perfekt. Hvor kommer alle disse målene ifra og hvordan påvirker det oss? Jeg finner det absurd at vi som individer skal få standardiserte mål.

Gjennom de visuelle arbeidene ønsker jeg å beskrive små historier fra mitt liv.

Vi hadde ofte diskusjoner, jeg og bestefar, i forhold til hva som var et pent menneske og hva han mente var stygt. Han klarte ikke å akseptere at smaken er subjektiv og at man kunne ha forskjellig smak og ulike meninger. «Sånn er det bare, det synes alle er stygt» kunne han si med hevet stemme.

Det var ikke til å diskutere!

Når jeg ser meg selv i speilet, har jeg ofte bestefars sitt blikk i mine øyne. Det er så trist å aldri kunne være fornøyd! I speilet ser jeg alt og noen ganger mer. Jeg ser mine egne skavanker og feil, det jeg ser er formet av blikket og blikket er formet av menneskene og samfunnet rundt meg. Jeg rødmer i egen skam og mine forutinntatte tanker. Det er kanskje godt å ha et nyansert bilde av meg selv, jeg vil heller ikke fremstå som Narcissus å bli for forelsket og fortapt i min egen refleksjon. I myten sies det at han døde stirrende på eget speilbilde i vannet da han ikke klarte å slutte å se på seg selv i forfengelig.

Selvkontroll

I arbeidet «selvkontroll» viser jeg til blikket, det vanskelige bildet jeg har av meg selv i speilet og higen etter å få kontroll på meg selv. Å passe inn i de standardiserte størrelsene som finnes i samfunnet.

Intensjonen i dette arbeidet er å ta opp mellommenneskelige relasjoner, trekke frem kroppen som et sosialt produkt og en identitetsmarkør. Med et skråblikk rettet mot sosiale konvensjoner.

- "The moment of suspension"
Jose Davila

Jeg har med standardiserte spennbånd prøvd å minimalisere kroppen til «vanlig» størrelse. Til sammenligning med den meksikanske kunstneren Jose Davila som balanserer skulpturene sine med spennbånd så ønsker jeg å balansere kroppen med samme verktøy.

- "Selvkontroll" 2021. Foto. 50x50cm

- "Selvkontroll 2" 2021. Foto 50x50cm

Gjennom kunsten er jeg naken.

Arbeidene handler i stor grad om å akseptere meg selv.
Jeg håper de som ser kan tenke seg om en ekstra gang,
tenke på hvilken tanker som oppstår automatisk
og er det noe i tankene som bør endres?

Jeg må bli snillere med meg selv.
Du må bli snillere med meg.
Altså vi må bli snillere med hverandre.

Er det så ~~VANSKELIG~~?

“Pour Some Sugar on Me”
som Def Leppard sier I sin sang med samme tittel.

- "Fat rider" 2021. Sparkesykel, margarin.

Cheese out!.....